

Wymagania edukacyjne z edukacji zdrowotnej

dla klas IV–VIII szkoły podstawowej

Szkoła: Zespół Szkół w Łukawcu

Rok szkolny: 2026/2027

Nauczyciel: Katarzyna Urban

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

Dokument określa wymagania edukacyjne oraz zasady oceniania uczniów na zajęciach edukacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem **aktywności, zaangażowania oraz wykonywania obowiązkowych doświadczeń edukacyjnych.**

Edukacja zdrowotna rozwija wiedzę, umiejętności i postawy potrzebne do dbania o zdrowie fizyczne, psychiczne, społeczne, środowiskowe i cyfrowe. Zgodnie z założeniami podstawy programowej nauczanie powinno mieć charakter praktyczny, interdyscyplinarny i angażujący.

Przedmiot nie ogranicza się do zapamiętywania informacji. Istotne znaczenie ma umiejętność wykorzystania zdobytej wiedzy, analizowania sytuacji, rozwiązywania problemów, wyszukiwania i weryfikowania informacji, podejmowania decyzji oraz formułowania wniosków.

W procesie oceniania nauczyciel uwzględnia indywidualne możliwości psychofizyczne i edukacyjne ucznia oraz w przypadkach wymagających dostosowania wymagań edukacyjnych, jego rozpoznane potrzeby.

II. CELE OCENIANIA

Celem oceniania osiągnięć ucznia jest:

1. rozpoznawanie poziomu opanowania wiadomości i umiejętności określonych dla przedmiotu edukacja zdrowotna;
2. monitorowanie postępów ucznia;
3. udzielanie informacji zwrotnej wskazującej mocne strony oraz kierunki dalszego rozwoju;

4. wspieranie ucznia w świadomym i odpowiedzialnym podejściu do zdrowia;
5. rozwijanie umiejętności wykorzystywania wiedzy w sytuacjach praktycznych;
6. kształtowanie umiejętności analizowania informacji dotyczących zdrowia;
7. rozwijanie umiejętności rozpoznawania informacji wiarygodnych i niewiarygodnych;
8. rozwijanie krytycznego myślenia oraz umiejętności podejmowania decyzji;
9. motywowanie ucznia do systematycznego zdobywania wiedzy i rozwijania kompetencji;
10. rozwijanie umiejętności współpracy, komunikowania się, argumentowania i rozwiązywania problemów;
11. wspieranie samodzielności ucznia;

III. OBSZARY EDUKACJI ZDROWOTNEJ UWZGLĘDNIANE W OCENIANIU

Ocenianie osiągnięć ucznia jest związane z realizowanymi treściami edukacji zdrowotnej, obejmującymi w szczególności następujące obszary:

1. **wartości i postawy;**
2. **zdrowie fizyczne;**
3. **aktywność fizyczną;**
4. **odżywianie;**
5. **zdrowie psychiczne;**
6. **zdrowie społeczne;**
7. **dojrzewanie;**
8. **zdrowie środowiskowe;**
9. **internet i profilaktykę uzależnień;**
10. inne zagadnienia wynikające z realizowanej podstawy programowej i programu nauczania.

Zakres oraz stopień złożoności wymagań dostosowuje się do wieku uczniów, etapu edukacyjnego oraz treści przewidzianych do realizacji w danej klasie.

IV. CO PODLEGA OCENIANIU?

Przedmiotem oceny są przede wszystkim **wiedomości i umiejętności ucznia**, a w szczególności:

1. Wiedza i rozumienie zagadnień

Ocenie może podlegać:

- znajomość podstawowych pojęć związanych ze zdrowiem;
- rozumienie czynników wpływających na zdrowie;
- znajomość zasad profilaktyki;
- rozumienie zależności pomiędzy stylem życia a zdrowiem;
- znajomość zasad bezpieczeństwa;
- znajomość sposobów reagowania w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia;
- znajomość możliwości uzyskania pomocy;
- rozumienie znaczenia zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego i środowiskowego;
- znajomość zagadnień realizowanych w ramach poszczególnych działów programu.

2. Wykorzystywanie wiedzy w praktyce

Ocenie podlega umiejętność:

- zastosowania zdobytej wiedzy do rozwiązania problemu;
- zaproponowania właściwego sposobu postępowania w określonej sytuacji;
- analizowania przykładowych sytuacji związanych ze zdrowiem;
- przewidywania możliwych konsekwencji określonych zachowań;
- podejmowania decyzji na podstawie dostępnych informacji;

- proponowania działań profilaktycznych;
- wskazywania sposobów ograniczania czynników ryzyka.

3. Analiza i krytyczna ocena informacji

Uczeń może być oceniany za umiejętność:

- wyszukiwania informacji dotyczących zdrowia;
- korzystania z różnych źródeł;
- porównywania informacji;
- rozpoznawania wiarygodnych źródeł wiedzy;
- odróżniania faktów od opinii;
- rozpoznawania treści reklamowych, manipulacyjnych lub wprowadzających w błąd;
- formułowania wniosków na podstawie dostępnych danych;
- uzasadniania swojego stanowiska.

4. Rozwiązywanie problemów

Ocenie podlega sposób wykorzystania wiedzy do analizy sytuacji problemowej.

Nauczyciel może uwzględniać:

- prawidłowe rozpoznanie problemu;
- wskazanie jego możliwych przyczyn;
- przewidywanie konsekwencji;
- zaproponowanie możliwych rozwiązań;
- wybór rozwiązania adekwatnego do sytuacji;
- uzasadnienie dokonanego wyboru.

5. Umiejętności komunikacyjne i społeczne

W zależności od realizowanego zadania oceniane mogą być:

- rzeczowe formułowanie wypowiedzi;

- argumentowanie;
- aktywne słuchanie;
- prowadzenie dyskusji z poszanowaniem innych osób;
- współpraca podczas wykonywania zadania zespołowego;
- prezentowanie efektów pracy;
- rozwiązywanie problemów w sposób konstruktywny.

6. Realizacja zadań praktycznych i projektowych

Ocenie może podlegać:

- poprawność merytoryczna wykonania zadania;
- wykorzystanie wiedzy przedmiotowej;
- samodzielność odpowiednia do możliwości ucznia;
- sposób rozwiązania problemu;
- dobór i wykorzystanie źródeł;
- formułowanie wniosków;
- prezentacja rezultatów pracy;
- terminowość, jeżeli stanowi element wcześniej podanych kryteriów.

V. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH UCZNIA

Ze względu na praktyczny i interdyscyplinarny charakter edukacji zdrowotnej stosuje się zróżnicowane sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności.

Ocenianiu mogą podlegać:

1. zadania problemowe;
2. analiza materiałów źródłowych;
3. karty pracy;
4. ćwiczenia praktyczne;

5. projekty indywidualne;
6. projekty zespołowe;
7. prezentacje;
8. plakaty, infografiki i materiały edukacyjne;
9. debaty i dyskusje;
10. wystąpienia uczniowskie;
11. przygotowanie kampanii lub działania prozdrowotnego;
12. analiza etykiet, reklam, komunikatów medialnych lub danych;
13. zadania dotyczące wyszukiwania i weryfikowania informacji;
14. inne formy pozwalające na sprawdzenie osiągnięcia wymagań edukacyjnych.

Dobór formy sprawdzania osiągnięć zależy od rodzaju realizowanych treści oraz umiejętności, które mają zostać poddane ocenie.

VI. OCENIANIE AKTYWNOŚCI UCZNIA

Aktywność ucznia może być uwzględniana w ocenianiu, jeżeli jest związana z realizacją konkretnych celów edukacyjnych.

Za aktywność uznaje się między innymi:

- merytoryczny udział w dyskusji;
- rozwiązywanie problemów;
- formułowanie pytań;
- wyciąganie wniosków;
- analizowanie przypadków;
- wyszukiwanie i weryfikowanie informacji;
- udział w ćwiczeniach;
- przedstawianie argumentów;

- prezentowanie wyników pracy;
- wykonywanie powierzonych zadań;
- konstruktywny udział w pracy zespołu.

VII. OCENIANIE PRACY W GRUPIE

Praca zespołowa stanowi ważny element edukacji zdrowotnej, jednak ocena ucznia nie powinna wynikać wyłącznie z końcowego efektu pracy całej grupy.

Podczas pracy zespołowej można uwzględniać:

- realizację powierzonego zadania;
- wkład merytoryczny;
- współpracę z innymi;
- umiejętność słuchania;
- przedstawianie propozycji rozwiązań;
- odpowiedzialność za własną część zadania;
- wykorzystywanie informacji i materiałów;
- udział w przygotowaniu końcowego rezultatu.

Jeżeli nauczyciel wystawia indywidualne oceny za zadanie grupowe, powinien w miarę możliwości uwzględniać **indywidualny wkład i osiągnięcia każdego ucznia**, a nie wyłącznie rezultat całej grupy.

VIII. OCENIANIE PROJEKTU EDUKACYJNEGO

Projekt może mieć charakter indywidualny lub zespołowy.

Przed rozpoczęciem projektu nauczyciel przedstawia uczniom kryteria jego oceny.

W zależności od charakteru projektu oceniane mogą być:

1. zgodność wykonania z tematem;
2. poprawność merytoryczna;

3. wykorzystanie wiedzy dotyczącej zdrowia;
4. dobór i wiarygodność źródeł;
5. sposób opracowania informacji;
6. rozwiązanie postawionego problemu;
7. umiejętność formułowania wniosków;
8. praktyczna użyteczność przygotowanego materiału;
9. sposób prezentacji;
10. wkład własny ucznia.

Projekt może dotyczyć przykładowo przygotowania kampanii promującej zdrowie, materiału informacyjnego, analizy problemu zdrowotnego, propozycji działania profilaktycznego, filmu edukacyjnego, prezentacji, plakatu, infografiki lub innego działania wynikającego z realizowanego programu.

IX. OGÓLNE KRYTERIA OCEN

Ocena celująca – 6

Uczeń:

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności określone wymaganiami edukacyjnymi;
- sprawnie wykorzystuje wiedzę w nowych i złożonych sytuacjach;
- samodzielnie analizuje problemy dotyczące zdrowia;
- trafnie interpretuje informacje i dane;
- krytycznie ocenia źródła informacji;
- rozpoznaje informacje nierzetelne lub manipulacyjne;
- formułuje logiczne i pogłębione wnioski;
- proponuje adekwatne rozwiązania sytuacji problemowych;
- potrafi przewidywać konsekwencje określonych działań;

- samodzielnie i przekonująco uzasadnia swoje stanowisko;
- łączy wiadomości z różnych obszarów edukacji zdrowotnej;
- bardzo sprawnie posługuje się poznaną terminologią;
- wykonuje zadania wymagające samodzielnego planowania i wykorzystania wiedzy w praktyce.

Ocena bardzo dobra – 5

Uczeń:

- bardzo dobrze opanował wymagane wiadomości i umiejętności;
- prawidłowo posługuje się terminologią;
- samodzielnie wykorzystuje wiedzę w sytuacjach praktycznych;
- analizuje przypadki i problemy;
- prawidłowo korzysta ze źródeł informacji;
- potrafi ocenić ich wiarygodność;
- formułuje poprawne wnioski;
- uzasadnia swoje odpowiedzi;
- wskazuje zależności między zachowaniem, środowiskiem i zdrowiem;
- sprawnie wykonuje zadania praktyczne i problemowe.

Ocena dobra – 4

Uczeń:

- opanował większość wymaganych wiadomości i umiejętności;
- rozumie podstawowe zależności dotyczące zdrowia;
- poprawnie wykorzystuje poznane pojęcia;
- potrafi zastosować wiedzę w typowych sytuacjach;
- analizuje proste przypadki;
- korzysta ze wskazanych źródeł informacji;

- zazwyczaj prawidłowo formułuje wnioski;
- przy niewielkim wsparciu nauczyciela rozwiązuje trudniejsze zadania.

Ocena dostateczna – 3

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności;
- rozumie najważniejsze pojęcia;
- rozpoznaje podstawowe czynniki wpływające na zdrowie;
- wykonuje typowe zadania;
- potrafi wskazać podstawowe zasady profilaktyki i bezpieczeństwa;
- z pomocą nauczyciela analizuje prostą sytuację problemową;
- korzysta z podstawowych informacji i materiałów;
- formułuje proste wnioski.

Ocena dopuszczająca – 2

Uczeń:

- posiada częściową wiedzę w zakresie podstawowych zagadnień;
- rozpoznaje niektóre podstawowe pojęcia;
- przy wsparciu nauczyciela wykonuje proste zadania;
- potrafi wskazać wybrane zachowania sprzyjające zdrowiu lub stanowiące dla niego zagrożenie;
- z pomocą nauczyciela korzysta z prostych materiałów;
- wykazuje braki, które nie uniemożliwiają dalszego zdobywania wiadomości i umiejętności.

Ocena niedostateczna – 1

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności koniecznych do dalszego uczenia się;
- nie rozumie podstawowych pojęć i zależności mimo udzielonego wsparcia;
- nie potrafi wykonać prostego zadania nawet przy pomocy nauczyciela;
- nie potrafi wykorzystać podstawowych informacji do rozwiązania prostego problemu;
- nie osiągnął minimalnego poziomu wymagań edukacyjnych określonych dla przedmiotu.

X. ZASADY POPRAWIANIA OCEN

1. Uczeń ma prawo do poprawy oceny na zasadach określonych w statucie szkoły oraz wewnątrzszkolnych zasadach oceniania.
2. Termin i formę poprawy uczeń ustala z nauczycielem.
3. Poprawa powinna umożliwiać ponowne wykazanie się wiadomościami i umiejętnościami, których dotyczyła pierwotna forma sprawdzania osiągnięć.
4. Forma poprawy nie musi być identyczna z formą pierwotną. Nauczyciel może zastosować inną formę pozwalającą na sprawdzenie tych samych wymagań edukacyjnych.
5. W przypadku projektu, prezentacji, zadania praktycznego lub innej pracy złożonej poprawa może polegać w szczególności na:
 - uzupełnieniu brakujących elementów;
 - poprawieniu błędów merytorycznych;
 - ponownym wykonaniu zadania;
 - przedstawieniu poprawionej wersji pracy;
 - wykonaniu zadania alternatywnego sprawdzającego te same wiadomości i umiejętności.

6. Szczegółowe zasady dotyczące liczby możliwych popraw, terminów oraz sposobu uwzględniania ocen uzyskanych w wyniku poprawy powinny być zgodne ze statutem szkoły.

XI. NIEPRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ

Zasady zgłaszania nieprzygotowania do zajęć określa nauczyciel zgodnie ze statutem szkoły.

Za nieprzygotowanie można uznać w szczególności:

- brak materiałów wcześniej wskazanych jako niezbędne do wykonania zadania;
- brak przygotowania do zapowiedzianej formy aktywności;
- niewykonanie wcześniej ustalonego etapu projektu lub zadania.

Nieprzygotowanie nie obejmuje sytuacji, w których uczeń ze względu na stan zdrowia, sytuację losową lub inne uzasadnione okoliczności nie mógł przygotować się do zajęć.

XII. DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB UCZNIA

Nauczyciel indywidualizuje pracę z uczniem oraz dostosowuje wymagania edukacyjne w przypadkach określonych przepisami prawa i zgodnie z dokumentacją oraz rozpoznanymi potrzebami ucznia.

Dostosowanie nie oznacza automatycznego obniżenia wymagań edukacyjnych. Jego celem jest stworzenie uczniowi takich warunków, które umożliwią mu wykazanie rzeczywistego poziomu opanowania wiadomości i umiejętności.

W zależności od potrzeb ucznia dostosowanie może obejmować między innymi:

1. wydłużenie czasu przeznaczonego na wykonanie zadania;
2. podział złożonego polecenia na krótsze etapy;
3. uproszczenie sposobu sformułowania polecenia bez zmiany sprawdzanej umiejętności;
4. upewnienie się, że uczeń właściwie zrozumiał polecenie;

5. etapowanie wykonywania projektu;
6. zapewnienie dodatkowych wskazówek organizacyjnych;
7. zastosowanie alternatywnej formy prezentacji wiedzy;
8. uwzględnienie trudności wynikających z indywidualnego sposobu funkcjonowania ucznia.

XIII. OCENIANIE KSZTAŁTUJĄCE I INFORMACJA ZWROTNA

W edukacji zdrowotnej szczególne znaczenie może mieć ocenianie kształtujące.

Nauczyciel może przekazywać uczniowi informację zwrotną wskazującą:

- co uczeń wykonał prawidłowo;
- które elementy wymagają poprawy;
- w jaki sposób uczeń może poprawić swoją pracę;
- nad jakimi wiadomościami lub umiejętnościami powinien jeszcze pracować.

Informacja zwrotna może być przekazywana ustnie lub pisemnie.

